

УДК 811.161.2'243

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/42-2-33>

Оксана НОВИЦЬКА,
 orcid.org/0000-0001-5630-6963
 кандидат філологічних наук,
 доцент кафедри української мови
 Тернопільського національного медичного університету
 імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України
 (Тернопіль, Україна) novicka@tdmu.edu.ua

ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ДІМ. КВАРТИРА. КІМНАТА» НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ДЛЯ ВИКЛАДАЧА

У статті представлено методичну розробку заняття з української мови як іноземної для викладачів закладів вищої освіти. Розглядаються 4 етапи практичного заняття, що сприяли розвитку живого, спонтанного мовлення студентів, розвитку уваги та когнітивного мислення, що дозволили закріпити необхідний лексичний мінімум, повторити пройдений синтаксичний і граматичний матеріал тощо. Мовне наповнення навчально-тренувальних вправ підпорядковане комунікативному підходу до навчання, який визначив наявність на занятті завдань, призначених для формування та розвитку різних видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання та письма).

Сприйняття і розуміння нового матеріалу посилювалося тим, що комплексно задіяно зорову (відеосупровід і роздатковий матеріал), слухову (пояснення викладача) і механічну (запис студентами слів і словосполучень у зошити) пам'ять. Робота з текстом є важливою не лише для застосування на практиці граматичних знань, формування правильної вимови чи наголошування слів, а й для ознайомлення іноземних студентів з українською культурою, її традиціями і виховання в них поваги до нашої нації і держави.

Знання лексики, що обслуговує побутову сферу спілкування на тему житла, його облаштування та експлуатації, вміння будувати монологічні висловлювання, ініціювати та вести діалог-розпитування на запропоновану тему, навички узгоджувати прикметники, особові і присвійні займенники з іменниками у роді, числі та відмінку дозволять забезпечити реалізацію комунікативних потреб іноземних студентів у різних сферах спілкування (побутовій, соціально-культурній, офіційно-діловій, навчально-професійній).

Професійне спрямування вивчення цієї теми полягає у формуванні українськомовної фахової компетентності майбутнього спеціаліста, здатного брати участь у діалоговій комунікації, розв'язувати комунікативні завдання у сфері професійної діяльності.

Розроблена система вправ відповідає програмі навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» для студентів спеціальності 222 Медицина.

Ключові слова: українська мова як іноземна, методична розробка, вивчення, знання, комунікація, кімната.

Oksana NOVITSKA,
 orcid.org/0000-0001-5630-6963
 Candidate of Philological Sciences,
 Associate Professor at the Ukrainian Language Department
 Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University
 (Ternopil, Ukraine) novicka@tdmu.edu.ua

STUDY OF THE TOPIC “HOUSE. FLAT. ROOM” AT THE CLASSES IN UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE: METHODOICAL INSTRUCTIONS FOR A TEACHER

The article presents the methodical instructions for the classes in Ukrainian as a foreign language for teachers of higher educational institutions. 4 stages of practical training are considered, which promoted the development of fluent, spontaneous speech of students, development of attention and cognitive thinking, allowed to fix the necessary lexical minimum, to repeat the learnt syntactic and grammatical material, etc. The language content of educational and training exercises is subject to a communicative approach to learning, which determined the presence in the classroom of tasks designed for the formation and development of various types of speech activities i.e. listening, speaking, reading and writing.

Perception and understanding of the new material was enhanced by the fact that it was comprehensively involved visual (video and handouts), auditory (teacher's explanation) and mechanical memory (students write words and phrases in the notebooks). The work with the text is important not only for the application of grammatical knowledge in practice, the formation of correct pronunciation or stress of words, but also for acquainting foreign students with Ukrainian culture, its traditions and instilling their respect for our nation and state.

Knowledge of vocabulary that serves the everyday sphere of communication on the topic of housing, its arrangement and operation, the ability to build monologues, initiate and conduct dialogue-questioning on the proposed topic, skills to match adjectives, personal and possessive pronouns with nouns in the genus, number and case will provide realization of communicative needs of foreign students in various spheres of communication: household, social cultural, business official, educational professional.

The professional direction of studying this topic is to form the Ukrainian-language professional competence of the future specialist, who will be able to participate in dialogic communication, to solve communicative tasks in the field of professional activity.

The developed system of exercises corresponds to the curriculum of the discipline "Ukrainian as a foreign language" for students majoring in 222 "Medicine".

Key words: *Ukrainian language as a foreign language, methodical instructions, study, knowledge, communication, room.*

Постановка проблеми. Вивчення української мови як іноземної у вищих навчальних закладах потребує належної уваги, тому кількість питань із часом лише збільшується. Для навчання української мови як нерідної головними є положення про мову як засіб спілкування, про мовлення, що складається зі звуків, слів, словосполучень та речень.

Оволодіння мовою – тривалий, трудомісткий і, що головне, індивідуальний процес. У програму вивчення української мови, як й інших іноземних, входить поглиблене вивчення фонетики, граматики та лексичного складу мови, проте теоретичне вивчення поступається місцем виробленню практичних навичок. Головним стає функціональний принцип навчання. Необхідно не тільки навчити студентів основ іноземної мови, а й із цікавістю та ентузіазмом спілкуватися іноземною мовою (як на професійні теми, так і в ситуаціях повсякденного життя). Іноземні студенти повинні розуміти мову, а також правильно будувати своє повідомлення у відповідь, яке має відповідати культурі співрозмовника.

Практичні заняття з української мови як іноземної – складна, цілісна, динамічна система змісту навчального матеріалу й організації роботи з ним (Стефанишин, 2019: 196). Викладачі української мови, працюючи з іноземними громадянами, постійно шукають шляхи, нові ефективні підходи до навчання іноземних студентів, за допомогою яких можна активізувати пізнавальну діяльність, активність та свідомість у засвоєнні знань, сприяти розвитку мисленнєвої діяльності.

Вправи повинні творити єдину систему з її постійними та змінними параметрами. До перших належать: урахування поетапності формування мовленнєвої компетенції, наявність серії вправ, чітка послідовність їх виконання. Серед змінних параметрів – характер мовленнєвих операцій, етап навчання, види комунікативної діяльності, дозування та циклічність навчального матеріалу (Копилова).

Аналіз досліджень. Аналіз основних понять, пов'язаних із питанням практичного викладання

української мови як іноземної, концептуальні засади створення навчально-методичних комплексів, їх структуру та зміст виклали у своїх працях Л. Бей, О. Тростинська, Н. Ушакова, Л. Васецька, Г. Іванишин, У. Соловій, І. Левенок, Ж. Рагіна, Л. Субота.

Мета статті – запропонувати методичну розробку для викладача до теми «Дім. Квартира. Кімната», апробовану на практичних заняттях з української мови як іноземної автором цієї праці.

Виклад основного матеріалу.

Тема заняття. Дім. Квартира. Кімната.

Мета: вивчити лексику, що обслуговує побутову сферу спілкування на тему житла, його облаштування та експлуатації; засвоїти навички вживання прикметників, присвійних займенників і порядкових числівників, уміти узгоджувати їх з іменниками; ознайомитися з функціями та значеннями місцевого відмінка іменних частин мови однини та множини і засвоїти принципи вживання вказаних граматичних форм; розвивати навички читання вголос тексту на актуальну тему, дотримуючись орфоепічних та інтонаційних норм.

Студент повинен знати:

1. Лексику, що обслуговує побутову сферу спілкування на тему житла, його облаштування та експлуатації.

2. Базові моделі вживання прийменників та займенників.

3. Однину і множину іменника.

3. Правила побудови словосполучень, речень, запитань, відповідей на запитання.

Студент повинен уміти:

1. Ідентифікувати іменники в тексті, визначати їх рід і число, відповідати на питання: Чий? Чия? Чие? Де? На чому?

2. Читати вголос текст із цієї теми, дотримуючись орфоепічних та інтонаційних норм.

3. Ініціювати та вести діалог-розпитування на тему.

4. Будувати речення на запропоновану тему.

5. Відтворювати усно і писати текст теми.

6. Відповідати на запитання викладача.

7. Виконувати додаткові завдання, читати вправи.

8. Слухати і повторювати за викладачем звуки, слова, фрази.

9. Використовувати вивчену лексику в мовленні.

Перелік основних питань, які розглядаються на занятті:

1. Засвоєння лексики-граматичного матеріалу до теми «Дім. Квартира. Кімната».

2. Вживання прийменників.

3. Вживання займенників.

4. Вживання іменників в однині і множині.

5. Вживання прислівників місця.

6. Діалог-розпитування на запропоновану тему.

7. Робота з текстом.

Методика виконання практичної роботи.

Робота 1. Засвоєння лексики до теми.

I етап практичного заняття «Засвоєння лексики-граматичного матеріалу до теми» передбачає ознайомлення студентів із лексикою, що обслуговує побутову сферу спілкування на тему житла, його облаштування та експлуатації, та опрацювання граматичного матеріалу – уживання прийменників, іменників та прислівників.

За допомогою **асоціативного методу** і **мовленнєвої зарядки** на початку заняття вдалось з'ясувати рівень підготовки й обізнаність студентів із тематичним словником теми:

– Які слова асоціюються у Вас зі словом «дім»?

– Які слова асоціюються у Вас зі словом «квартира»?

– Які слова асоціюються у Вас зі словом «кімната»?

– Які слова асоціюються у Вас зі словом «гуртожиток»?

– Які слова асоціюються у Вас зі словом «університет»?

– Що Вам спадає на думку, коли Ви чуєте слово «будинок»?

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів використовувалися такі проблемні запитання:

– Яким, на Вашу думку, повинен бути гуртожиток?

– Як виглядає гуртожиток у вашій країні?

Відеосупровід і роздатковий матеріал дозволили повторити назви на позначення житла, його облаштування та експлуатації, вивчити присвійні займенники, розширити словниковий запас студентів-першокурсників. Ілюстративний метод на початковому етапі опанування мовою досить ефективний, оскільки зорве сприйняття вже

формує уявлення про той чи інший предмет і допомагає усвідомленню його назви в українській мові.

Таким чином, сприйняття і розуміння нового матеріалу посилювалося тим, що комплексно задіяно зорову (відеосупровід і роздатковий матеріал), слухову (пояснення викладача) і механічну (запис студентами слів і словосполучень у зошити) пам'ять.

Робота 2. Виконання тренувальних вправ.

Другий етап практичного заняття «Виконання тренувальних вправ» є важливим складником процесу розвитку мовлення студентів під час вивчення мовного матеріалу. Із метою формування практичних навичок уживання прийменників, іменників та займенників у мовленні, вдосконалення комунікативно-мовленнєвих умінь використовувалися такі інтерактивні методи навчання:

Гра «Добери до слова займенник» *наш, наша, наше, наші*

1. Це *наш* диван. 2. Це ... квартира. 3. Це ... кухня. 4. Це ... ліжко. 5. Це ... тумбочка. 6. Це ... шафи. 7. Це ... гуртожиток. 8. Це ... телевізор. 9. Це ... стіл. 10. Це ... будинок. 11. Це ... вікно. 12. Це ... годинник. 13. Це ... комп'ютер. 14. Це ... лампи.

Гра «Павутина слів»

З'єднайте стрілками слова.

вазон	навчатися
годинник	підвіконня
кухня	комп'ютер
лампа	одяг
шафа	сидіти
стіл	стіна
ліжко	обідати
університет	лежати
м'яке крісло	заняття
аудиторія	тумбочка

Гра «Мікрофон»

Доповніть речення.

Зразок: Василь у (гуртожиток). Василь у гуртожитку.

1. Марія у (дім). 2. Книга на (стіл). 3. Студенти в (аудиторії). 4. Олівець на (тумбочка). 5. Мій друг в (університет). 6. Комп'ютер на (стіл). 7. Декан у (деканат). 8. Ручка в (сумка). 9. Хлопець на (ліжко). 10. Молоко на (кухня). 11. Годинник на (стіна). 12. Одяг у (шафа). 13. Тато в (будинок). 14. Бабуся у (кімната).

Гра «Яка команда краще знає слова» («Кімната» і «Університет»)

Група ділиться на 2 команди. Студенти кожної команди по черзі називають українською мовою назви предметів, якими облаштована кімната та слова, що належать темі «Університет», записують їх на дошці. Перемагає команда, яка знає більше слів.

Гра «Хто де живе?»

I. Утворіть речення за зразком «Де ти живеш?»

Зразок: *Я живу в гуртожитку.*

II. Опишіть одяг і взуття Ваших одногрупників.

Зразок: *Ахмед у синіх джинсах і білих кросівках.*

Імітація

Читайте. Складіть подібний діалог.

– Привіт!

– Привіт!

– Як тебе звати?

– Мене звати Наталя.

– А мене звати Оля.

– Ти студентка?

– Так, я студентка.

– А ти теж студентка?

– Так, я також студентка.

– Де ти живеш?

– Я живу в гуртожитку.

– Це твій гуртожиток?

– Так, це мій гуртожиток.

– А де ти живеш?

– Я живу у квартирі.

Інтерв'ю

Розпитайте друга (подругу) про те, як виглядає (облаштована) його (її) кімната, використовуючи подані запитання.

Зразок: Де ваш телевізор? Наш телевізор у кімнаті.

1. Де ти живеш? 2. Де знаходиться твоя кімната? 3. Де твій зошит? 4. Де твій вазон? 5. Де твоя ручка? 6. Де твоя тумбочка? 7. Де твій годинник? 8. Де ви обідаете? 9. Де твоя аудиторія? 10. Де ваш телевізор? 11. Де ваші речі? 12. Де твоя лампа? 13. Де твоя сумка? 14. Де твоє ліжко? 15. Де твій одяг?

Таким чином, використання методів *навчальної гри, інтерв'ю, імітації* сприяло розвитку живого, спонтанного мовлення студентів, розвитку уваги та когнітивного мислення, дозволило закріпити необхідний лексичний мінімум, повторити пройдений синтаксичний і граматичний матеріал тощо. Мовне наповнення навчально-тренувальних вправ підпорядковане комунікативному підходу до навчання, який визначив наявність на занятті

завдань, призначених для формування та розвитку різних видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання та письма).

Робота 3. Робота з текстом.

Третій етап заняття «Робота з текстом» є важливим не лише для застосування на практиці граматичних знань, формування правильної вимови чи наголошування слів, а й для ознайомлення іноземних студентів із українською культурою, її традиціями і виховання в них поваги до нашої нації і держави. Із цією метою викладачем добираються різножанрові тексти, які супроводжує система вправ на всі види мовленнєвої діяльності. Наводимо для прикладу текст, запропонований для читання й обговорення на нашому занятті.

Наша кімната

Я студентка. Мене звати Мері. Це Чіамака. Вона моя подруга. Чіамака – студентка Тернопільського національного медичного університету імені Івана Яковича Горбачевського. Ми іноземки. Ми приїхали з Нігерії.

Там парк. Ось наш гуртожиток. А це наша кімната. Ліворуч моє ліжко і моя тумбочка. Ліжко Чіамаки – праворуч. Поруч стоїть її тумбочка. На тумбочці лежать її речі: зошити, книжки, словник. Прямо – вікно. Біля вікна стоїть стіл. На столі – комп'ютер, лампа і мої речі: зошити, ручки, підручники, олівці. На стіні висить картина. На підлозі лежить килим.

Сьогодні субота. Ми вдома. Чіамака читає підручник з анатомії, а я пишу завдання з української мови.

Відповідайте на запитання.

1. Хто це? 2. Як звати подруг? 3. Де навчаються студентки? 4. Звідки приїхали подруги? 5. Де живуть дівчата? 6. Де стоїть ліжко Чіамаки? 7. Де знаходиться ліжко Мері? 8. Де лежать зошити, ручки, підручники Мері? 9. Де висить картина? 10. Що лежить на підлозі?

Робота 4. Поточний контроль.

IV етап заняття «Поточний контроль» передбачає стандартизований метод контролю знань – письмове тестування. Студентам пропонуються 12 тестових завдань (2 варіанти) із вибором однієї правильної відповіді. Наводимо деякі з них:

1. Оберіть правильний варіант.

A. мій університет, моя книжка, моя зошит

B. моя кімната, моє ліжко, мій шафа

C. мої речі, мої словники, мої сім'я

D. моє фото, моє місто, моя квартира

E. моя лампа, моя бібліотека, моя будинок

2. Оберіть правильний варіант.

A. ваш викладач, ваша дошка, ваш комп'ютер

B. ваше вікно, ваші зошити, ваші друг

- C. ваша шафа, ваш стіл, ваша ліжка
 D. ваше фото, ваша кімната, ваша гуртожиток
 E. ваша група, ваша аудиторія, ваша олівець
3. Оберіть правильний варіант.
 A. у кімнаті, вдома, на гуртожитку
 B. на кімнаті, на столі, у тумбочці
 C. на ліжку, на тумбочці, у гуртожитку
 D. на кухні, у туалеті, на дома
 E. у шафі, у ванній, на кімната

4. Оберіть правильний варіант до питання **Де ти живеш?**

- A. Я живу у гуртожиток.
 B. Я живу у гуртожитку.
 C. Я живу на гуртожиток.
 D. Я живу у гуртожитком.
 E. Я живу на гуртожитку.

5. Оберіть правильний варіант до питання **Де ти навчаєшся?**

- A. Я навчаюся на аудиторія.
 B. Я навчаюся в аудиторія.
 C. Я навчаюся в аудиторії.
 D. Я навчаюся в аудиторій.
 E. Я навчаюся на аудиторії.

Метою поточного контролю була перевірка мовної та мовленнєвої компетенції іноземних студентів.

Засоби і методи навчання:

1. Технічні засоби та матеріальне забезпечення заняття: посібники, словники, комп'ютери, відео-система.
2. Презентація до заняття.
3. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда).
4. Асоціативний метод і мовленнєва зарядка.
5. Ілюстративний метод.
6. Проблемні запитання.
7. Розробка інтерактивних вправ-ігор «Добери до слова займенник», «Павутина слів», «Мікрофон», «Яка команда знає краще слова», «Хто де живе?», «Інтерв'ю».
8. Метод імітації.
9. Тестові матеріали (24 тести).

Висновки. Вивчений матеріал сприятиме адаптації студентів-іноземців до життя й навчання в умовах українськомовного середовища.

Професійне спрямування вивчення цієї теми полягає у формуванні українськомовної фахової компетентності майбутнього спеціаліста, здатного брати участь у діалоговій комунікації, розв'язувати комунікативні завдання у сфері професійної діяльності.

Знання лексики, що обслуговує побутову сферу спілкування на тему житла, його облаштування та експлуатації, вміння будувати монологічні висловлювання, ініціювати та вести діалог-розпитування на запропоновану тему, навички узгоджувати прикметники, особові і присвійні займенники з іменниками у роді, числі та відмінку дозволять забезпечити реалізацію комунікативних потреб іноземних студентів у різних сферах спілкування: побутовій, соціально-культурній, офіційно-діловій, навчально-професійній.

Принципи планування і проведення практичних занять з української мови як іноземної залежать від багатьох чинників. Проте добір засобів і методів навчання диктується контингентом студентів і їх потребами: чи це слухачі підготовчого відділення, які володіють українською мовою на початковому рівні, чи це іноземці, які щойно прибули в Тернопіль і лише розпочинають знайомство з Україною й українським словом.

Перспективи і напрями вдосконалення вивчення цієї теми. Ключовою проблемою вивчення цієї теми, як і викладання української мови як іноземної загалом, є формування мотивації студентів до її вивчення. Оскільки у ТНМУ імені І. Я. Горбачевського всі навчальні дисципліни, окрім української мови, для іноземних студентів викладають англійською мовою, то більшість першокурсників не усвідомлюють доцільності вивчати українську. І лише завдяки професійній майстерності викладача, його творчим підходам до навчання, використанню інтерактивних технологій вдається формувати у студентів позитивні мотиви до навчання і досягати всіх чотирьох цілей навчального процесу (практичної, розвивальної, виховної, освітньої).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Копилова І. М. Розробка системи вправ для формування професійно спрямованої компетенції в говорінні іноземною мовою. Збірник матеріалів Міжнародної наукової інтернет-конференції «Соціум. Наука. Культура. Філологічні науки». <http://intkonf.org/index.php>.
2. Мельничук І. М. Використання інтерактивних технологій у підготовці іноземних студентів до професійної діалогічної взаємодії. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Додаток 1 до Вип. 36, Том VII (67) : Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Київ : Гнозис, 2016. С. 393–402.

3. Новіцька О. І. Реалізація інноваційних методів навчання на практичних заняттях з української мови як іноземної. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Серія: «Педагогічні науки»*. 2016. Випуск LXXIV. Т. 3. С. 77–81.

4. Новіцька О. І. Міжкультурна адаптація іноземних студентів у навчальний процес закладів вищої освіти. *Мовна комунікація: наука, культура, медицина: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (4–5 червня 2020 р., м. Тернопіль)*. Тернопіль : Укрмедкнига. 2019. С. 58–60.

5. Робоча програма з дисципліни «Українська мова як іноземна» для студентів спеціальності 222 «Медицина» / уклад. Новіцька О, Шеремета Л. URL: <https://moodle.tdmu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=230438>.

6. Українська мова як іноземна : навч. посібник. І. І. Гавришак, І. Д. Драч, В. І. Зевако, Новіцька О. І. та ін. ; за ред. М. П. Тишковицевої. Тернопіль : ТДМУ «Укрмедкнига», 2019. 168 с.

7. Стефанишин К. Л. Вивчення теми «Кольори. Одяг. Взуття» на заняттях з української мови як іноземної: методична розробка практичного заняття для викладача. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2019. Вип. 68, (5). С. 196–200.

REFERENCES

1. Kopylova I. M. Rozrobka systemy vprav dlia formuvannia profesiino spriamovanoi kompetentsii v hovorinni inozemnoiu movoiu [Development of a system of exercises for the formation of professionally oriented competence in speaking a foreign language]. *Zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi naukovoï internet-konferentsii «Sotsium. Nauka. Kultura. Filolohichni nauky»*. <http://intkonf.org/index.php>.

2. Melnychuk I. M. Vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii u pidhotovtsi inozemnykh studentiv do profesiinoï dialohichnoi vzaiemodii. [The use of interactive technologies in preparing foreign students for professional dialogic interaction]. *Humanitarnyi visnyk DVNZ «Pereiaslav-Khmelnitskyi derzhavnyi pedahohichniy universytet imeni Hryhoriia Skovorody»*. Dodatok 1. Vyp. 36, Tom VII (67). Tematychnyi vypusk «Vyshcha osvita Ukrainy u konteksti intehtatsii do yevropeiskoho osvithnoho prostoru». К. : Hnozys, 2016. pp. 393–402. [in Ukraine].

3. Novitska O. I. Mizhkulturna adaptatsiia inozemnykh studentiv u navchalnyi protses zakladiv vyshchoï osvity. [Intercultural adaptation of foreign students in the educational process of higher education institutions]. *Movna komunikatsiia: nauka, kultura, medytsyna: materialy vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (4-5 chervnia 2020 r., m. Ternopil)*. Ternopil : Ukrmedknyha. 2019. pp. 58–60.

4. Robocha prohrama z dystsypliny «Ukrainska mova yak inozemna» dlia studentiv spetsialnosti 222 «Medytsyna» [Work program on the subject «Ukrainian as a foreign language» for students majoring in 222 «Medicine»] : [tekst] / [uklad. Novitska O, Sheremeta L.] Rezhym dostupu : <https://moodle.tdmu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=230438>.

5. Ukrainska mova yak inozemna : navchalnyi posibnyk. [Ukrainian as a foreign language: a textbook]. І. І. Havryshcak, І. Д. Драч, В. І. Зевако, О. І. Novitska та ін.; за ред. М. П. Tyshkovets. Ternopil, TDMU, 2019. 168 s.

6. Stefanyshyn K. L. Vyvchennia temy «Kolory. Odiah. Vzuttia» na zaniattiakh z ukrainskoi movy yak inozemnoi: metodychna rozrobka praktychnoho zaniattia dlia vykladacha. [Studying the topic «Colors. Clothes. Footwear» in classes on Ukrainian as a foreign language: methodical development of a practical lesson for a teacher]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. 2019. Vyp. 68, (5). pp. 196–200.